

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 7. ožujka 2012

[\[Video\]](#)

Važnost šutnje u odnosu s Bogom

Draga braćo i sestre,

u nizu prethodnih kateheza govorio sam o Isusovoj molitvi. Sada u zaključku svojih razmišljanje želim se nakratko zadržati na temi šutnje, koja je tako važna u odnosu s Bogom. U posinodskoj apostolskoj pobudnici *Verbum Domini* osvrnuo sam se na ulogu koju ima šutnja u Isusovu životu, poglavito na Golgoti: "tu se nalazimo pred 'besjedom o križu' (1 Kor 1, 18). Riječ postaje nijema, nastupa smrtna tišina, jer se 'izrekao' do šutnje, ne zadržavši ništa od onoga što nam je trebao priopćiti" (br. 12). Pred tom šutnjom, sveti Maksim Ispovjednik stavlja u usta Božjoj Majci ove riječi: "Bez riječi je Riječ Oca, koji je stvorio sva stvorenja koja govore; bez života su ugašene oči onoga na čiju riječ i na čiji mig se kreće sve što u sebi ima život" (*La vita di Maria*, n. 89: *Testi mariani del primo millennio*, 2, Rim 1989., str. 253).

Kristov križ ne pokazuje samo Isusovu šutnju kao njegovu posljednju riječ Ocu, već objavljuje također da Bog govori po šutnji: "Božja šutnja, iskustvo udaljenosti Svemogućega i Oca, predstavlja ključnu postaju u zemaljskom hodu Sina Božjega, utjelovljene Riječi. Obješten na drvetu križa, izrekao je bol koju mu je prouzročila ta šutnja: 'Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?' (Mk 15, 34; Mt 27, 46). Nastavljajući u poslušnosti do posljednjeg daha života, u tami smrt, Isus je zazvao Oca. U njega se pouzdao u trenutku prijelaza, preko smrti, u život vječni: 'Oče, u tvoje ruke predajem duh svoj' (Lk 23, 46)" (*Posinod. apost. pobud. Verbum Domini*, 21). Isusovo iskustvo na križu baca snažno svjetlo na situaciju čovjeka koji moli i vrhunac molitve:

nakon što čujemo i prepoznamo Božju Riječ, moramo se uhvatiti u koštac također s Božjom šutnjom, važni izraz iste Božje riječi.

Dinamika riječi i šutnje, koja označava Isusovu molitvu u čitavu njegovu zemaljskom životu, poglavito na križu, dotiče također naš molitveni život u dva pravca. Prvi se tiče prihvaćanja Božje Riječi. Da bi se ta riječ mogla čuti nužni su unutarnja i izvanjska šutnja. A to je nešto što je nama danas osobito teško postići. Naime, svijet u kojem živimo ne potpomaže sabranost; štoviše ponekad se stječe dojam da se ljudi plaše napraviti odmak, pa bilo to samo na trenutak, od rijeke riječi i slika koje označavaju i ispunjavaju naše dane. Zbog toga sam u apostolskoj pobudnici *Verbum Domini* podsjetio na nužnost da naučimo kolika je vrijednost šutnje: "Otkriti središnje mjesto Riječi Božje u životu Crkve znači također otkriti smisao sabranosti i nutarnjeg mira. Velika patristička tradicija poučava nas da su otajstva Kristova vezana uz šutnju i samo u njoj Riječ može naći prebivalište u nama, kao što se dogodilo u Mariji, koja je istovremeno žena Riječi i šutnje" (66). To načelo – da se bez šutnje ne čuje, je sluša, ne prima se riječ – vrijedi poglavito za osobnu molitvu, ali također za naša bogoslužja: da bi se olakšalo istinsko slušanje, one moraju biti također bogate trenutcima šutnje i neverbalnog prihvaćanja. Opažanje svetog Augustina ima trajnu vrijednost: *Verbo crescente, veba deficiunt*. "Kako Riječ Božja raste, tako ljudske riječi nestaju" (usp. *Sermo* 288,5: PL 38,1307; *Sermo* 120,2: PL 38,677). Evanđelja često predstavljaju, osobito u presudnim odlukama, da se Isus sam povlačio u mjesto izdvojeno od mnoštva i samih njegovih učenika da moli u tišini i živi svoj sinovski odnos s Bogom. Šutnja je kadra stvoriti duboko u nama unutarnji prostor, da se u njemu nastani Bog, da bi njegova Riječ ostala u nama, da bi se ljubav prema njemu ukorijenila u našem umu i u našem srcu, te pokrenula naš život. Dakle prvi je pravac ponovno se naučiti šutnji, otvorenosti za slušanje, koje nas otvara drugome, Božjoj riječi. Postoji međutim druga važna poveznica šutnje s molitvom. Ne postoji, naime, samo naša šutnja koja nas čini raspoloživima za slušanje Božje riječi; često se, u našoj molitvi, nalazimo pred Božjom šutnjom, doživljavamo malne neki osjećaj napuštenosti, čini nam se da nas on ne sluša i ne odgovara. Ali ta šutnja, kao i u Isusovom slučaju, ne znači njegovu odsutnost. Kršćanin zna dobro da je Gospodin prisutan i da sluša, također u tami boli, odbačenosti i samoće. Isus jamči učenicima i svakome od nas da su Bogu dobro poznate naše potrebe u svakom trenutku našeg života. On uči učenike: "Kad molite, ne blebećite kao pogani. Misle da će s mnoštva riječi biti uslišani. Ne nalikujte na njih. Ta zna vaš Otac što vam treba i prije negoli ga zaištete" (Mt 6, 7-8): pažljivo, šutljivo, otvoreno srce je važnije od mnogo riječi. Bog nas poznaje do dubine našeg bića, bolje no mi sami sebe, i ljubi nas: to mora biti dovoljno. U Bibliji je Jobovo iskustvo u tom pogledu osobito znakovito. Taj čovjek polako gubi sve: članove obitelji, dobra, prijatelje, zdravlje; čini se upravo da ga je Bog napustio i da je prema njemu podigao zid šutnje. Ipak Job, u svojem odnosu s Bogom, u svojoj molitvi, usprkos svemu, čuva netaknutom svoju vjeru i otkriva vrijednost svoga iskustva i Božje šutnje. Na kraju, obraćajući se Stvoritelju, zaključuje: "Po čuvenju tek poznavah te dosad, ali sada te oči moje vidješe" (Job 42, 5): gotovo svi mi poznajemo Boga samo po čuvenju i koliko smo više otvoreni njegovoj šutnji i našoj šutnji, toliko ga više počinjemo zbiljski poznavati. To krajnje povjerenje koje se otvara dubokom susretu s Bogom je sazrelo u tišini. Sveti Franjo Ksaverski kada je molio govorio je Gospodinu: ja te ljubim ne zato što mi možeš dati raj ili me osuditi na

pakao, već zato jer si moj Bog. Ljubim te zato jer Ti si Ti.

Približavajući se završetku razmišljanja o Isusovoj molitvi, vraćaju se u misli neka učenja iz Katekizma Katoličke Crkve: "Događaj molitve u potpunosti nam je objavljen u Riječi koja je tijelom postala i nastanila se među nama. Pokušati razumjeti molitvu Riječi, po onom što nam kazuju Isusovi svjedoci u Evanđelju, znači približiti se svetom Gospodinu Isusu kao gorućem grmu: promatrajući prvo njega samog u molitvi, zatim slušajući ga kako nas uči moliti, da bismo konačno spoznali kako nam molitvu uslišava" (2598). A kako nas Isus uči moliti? U Kompendiju Katekizma Katoličke Crkve nalazimo jasan odgovor: "Isus nas uči moliti ne samo molitvom Očenaš" – koja zacijelo ima središnje mjesto u nauku o tome kako moliti – "nego i kada (on) sam moli. Na taj način osim sadržaja pokazuje i raspoloženje potrebno za pravu molitvu: čistoću srca, koje traži Kraljevstvo i prašta neprijateljima, smjelo i sinovsko povjerenje, koje nadilazi ono što osjećamo i razumijemo, budnost, koja učenika štiti od napasti" (br. 544).

Listajući Evanđeljâ vidjeli smo kako je Gospodin, za našu molitvu, sugovornik, prijatelj, svjedok i učitelj. U njemu se objavljuje novost našeg dijaloga s Bogom: sinovska molitva, koju Otac očekuje od svoje djece. Od Isusa, jednako tako, učimo kako nam stalna molitva pomaže tumačiti naš život, donositi naše odluke, prepoznati i prihvatiti svoj poziv, otkriti darove koje nam je Bog dao, svakodnevno činiti njegovu volju, što je jedini put za vlastito ostvarenje u životu.

Nama, koji smo često zaokupljeni djelotvornošću našeg rada i postignutim rezultatima, Isusova molitva pokazuje da trebamo stati, živjeti trenutke prisnosti s Bogom, "odvajajući se" od svakodnevne buke i vreve, da slušamo, da idemo do "korijena" koji podupire i hrani život. Jedan od najljepših trenutaka Isusove molitve je upravo onaj kada se on, u susretu s bolestima, nevoljama i ograničenjima svojih sugovornika, obraća svom Ocu u molitvi i tako uči one oko sebe gdje trebaju tražiti izvor da bi se imalo nadu i spasenje. Podsjetili smo, kao dirljivi primjer, na Isusovu molitvu kod Lazarova groba. Evanđelist Ivan izvješćuje: "Odvališe dakle kamen. A Isus podiže oči i reče: 'Oče, hvala ti što si me uslišao. Ja sam znao da me svagda uslišavaš; no rekoh to zbog nazočnog mnoštva: da vjeruju da si me ti poslao.' Rekavši to povika iza glasa: 'Lazare, izlazi!'" (Iv 11, 41-43). Ali najvišu točku dubine u molitvi Ocu, Isus postiže u času muke i smrti, u kojem izgovara potpuni "da" Božjem naumu i pokazuje kako ljudska volja nalazi svoje ispunjenje upravo u punom prijanjanju uz Božju volju. U Isusovoj molitvi, u njegovu vapaju Ocu na križu, obuhvaćene su "sve nevolje čovječanstva svih vremena, podjarmljena grijehom i smrću, sve molitve i zagovori u povijesti spasenja... Otac ih sada, prima te iznad svih očekivanja uslišava uskrisujući svoga Sina. Tako se ispunja i izvršuje događaj molitve u Božjem naumu stvaranja i spasenja" (Katekizam Katoličke Crkve, 2606).

Draga braćo i sestre, molimo s pouzdanjem Gospodina da živimo hod naše sinovske molitve, učeći svakoga dana od Sina Jedinorođenca koji je postao čovjekom za nas kakav mora biti naš način obraćanja Bogu. Riječi svetog Pavla o kršćanskom životu općenito, vrijede također za našu molitvu: "Uvjeren sam doista: ni smrt ni život, ni anđeli ni vlasti, ni sadašnjost ni budućnost, ni sile, ni dubina ni visina, ni ikoji drugi stvor neće nas moći rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu Gospodinu našem" (Rim 8, 38-39).

Pozdrav hrvatskim hodočasniciima:

Najsrdajnije pozdravljam sve hrvatske hodočasnike, a osobito vjernike iz župe Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije iz Posušja u Bosni i Hercegovini.

Dok molite na grobovima svetih apostola, nasljedujte njihovo svjedočanstvo vjere prepoznavajući u Isusu iz Nazareta Sina Božjega i svoga Spasitelja. Hvaljen Isus i Marija!

© Copyright 2012 - Libreria Editrice Vaticana

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana